

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	מערך
המידע	חופש	תא
073-3862131		טל':
תשפ"ד	א	י"א
2024	פברואר	20

- במיסוד של המסגרת המערכתית:
17. לאור כל האמור נבקש שתעבירו לידינו או שתפרסמו לציבור כל מידע רלוונטי אודות מערכת "הבשורה" שניתן לפרסם, ובכלל זה:
- א. מידע אודות מטרות המערכת;
 - ב. הערכות שבוצעו לגבי השפעת המערכת על זכויות אדם;
 - ג. מסמכים בנוגע לכללי אתיקה הכרוכים בשימוש במערכת;
 - ד. נהלים שעוסקים בהפעלת המערכת;
 - ה. חוות דעת משפטיות ביחס למערכת, ולרבות הסמכות החוקית לעשות בה שימוש;
 - ו. מידע אודות האיתנות הסטטיסטית של המערכת;
 - ז. מידע אודות יכולת הניבוי של האלגוריתם ורמת הדיוק של המערכת;
 - ח. מידע אודות השקיפות של המערכת למפעיל (intelligibility);
 - ט. מידע אודות כשלים שנתגלו במערכת והאופן שבו טופלו;
 - י. מידע אודות אופן הבקרה האנושית העומדת לרשות מפעילי המערכת (auditability);
 - יא. מידע אודות היכולת לעקוב אחר פעולת המערכת (traceability);
 - יב. מידע אודות היכולת להסביר את פעילות המערכת למי שמושפע ממנה (explicability);
 - יג. מידע אודות ביקורת חיצונית של המערכת והחלטות שהתקבלו על בסיסה;
 - יד. סטטיסטיקה כללית לגבי היקפי השימוש במערכת.

שלום רב,

הנדון: בקשתך למידע בנושא מידע בעניין מערכת "הבשורה"

1. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לאחר בדיקה עם הגורמים המקצועיים.
2. בפתח הדברים יצוין, כי הכתבה באתר "שיחה מקומית" הנזכרת בפניה, רצופה באי-דיוקים ובטענות בלתי-מבוססות ביחס לתהליכים המודיעיניים והמבצעיים הנוגעים לתקיפת מטרות ברצועת עזה, ובכלל זה אופן הפעולה של מערכת "הבשורה". באופן כללי, הכתבה מציגה דברים באופן מגמתי ומטעה. ניתן לשער כי הכתבה מתבססת על תדרוכים ומקורות בלתי-מוסמכים, שניכר שלא היו מעורבים בחודשים האחרונים בתהליכים המבצעיים המתוארים בכתבה.
3. כמצוין בפנייתך, על המידע המבוקש אכן חלות הוראות סעיף 14(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998, שכן המידע המבוקש הינו מידע שנוצר ומוחזק בידי מערך המודיעין של צבא-הגנה לישראל, ולפיכך אין חובה למסור אותו. עם זאת, לפני משורת הדין ובכפוף לשיקולים הביטחוניים הרלוונטיים, מצאנו לנכון להתייחס למספר היבטים הנזכרים בפניה:
 - א. בהתאם לדין הבין-לאומי, קובעות ההוראות המחייבות בצה"ל, ובתוך כך תו"ל אמ"ן להפלת מטרות, כי תקיפות כווננו אך ורק לעבר נכסים שזוהו כמטרות צבאיות, מודיעין שעל בסיסו ניתן להפיל נכס או יעד כמטרה צבאית יכול להגיע ממקורות מגוונים (בין היתר: מקורות ויזינטיים (למשל, תצלומי אוויר ולווין), מקורות סיגינטיים (למשל, אותות תקשורת), מקורות יומינטיים (מקורות אנושיים), מקורות אוסינטיים (תקשורת גלויה) וכן מסנסורים שונים המורכבים על גבי פלטפורמות צבאיות שונות).
 - ב. במסגרת התהליך לזיהוי מטרות צבאיות בצה"ל (תהליך ה"הפלה") נעשה שימוש בכלים ובשיטות מסוגים שונים, לרבות טכנולוגיים, על מנת לסייע לחוקרי מודיעין לעבד ולנתח את המידע המודיעיני שניתן להפיק ממקורות אלה.
 - ג. בשנים האחרונות, צה"ל פיתח מערכת לניתוח ומיצוי מודיעין המכונה "הבשורה", המשלבת טכנולוגיה בסיסית של בינה מלאכותית. כפי שפורסם בעבר, המערכת הוכנסה לשימוש בשנת 2021 במהלך סבבי לחימה נגד ארגוני הטרור ברצועת עזה.
 - ד. המערכת מצליבה שכבות שונות של מידע מודיעיני, ועל בסיס זה מספקת לחוקרי מודיעין המלצות ביחס לנכסים החשודים כמטרות צבאיות פוטנציאליות. מטרתה היא לסייע לחוקר באמצעות קיצור לוחות הזמנים הנדרשים **לאיסוף החומר ולהצלבתו**, בהשוואה לעבודה שהיה עושה חוקר המודיעין לבדו.
 - ה. ביחס לכל המלצה פרטנית, המערכת מספקת לחוקר את המידע עליו היא מתבססת, באופן המאפשר לחוקר לאסוף ולהבין בקלות את המידע שעליו נשענה, **ואז לערוך בחינה עצמאית אנושית של החומר המודיעיני**. רק לאחר בחינת ההמלצה של המערכת, לרבות בדיקה עצמאית של המידע שבבסיס ההמלצה, ותוך התחשבות במידע רלוונטי נוסף, אם קיים, ימליץ החוקר האם לאשר את המטרה בהתאם לתו"ל הפללת המטרות של אמ"ן, הקובע את אמות המידה והתנאים להפלת מטרות צבאיות **וחל גם על הפללות המתבצעות בסיוע מערכת "הבשורה"**.

1. כפי שקובעות ההוראות המחייבות בצה"ל ביחס להחלטה להפליל נכס כמטרה צבאית, גם החלטה להפליל מטרה תוך הסתייעות במערכת "הבשורה" תיבחן ותאושר (בנפרד) על-ידי גורם אחד נוסף לפחות בשרשרת הפיקוד המודיעינית של החוקר.
2. במילים אחרות, השימוש במערכת "הבשורה" אינו משנה או מחליף בצורה כלשהי את הקריטריונים המקצועיים הקבועים בהוראות המחייבות בצה"ל להפללת מטרות, התואמות את דרישות הדין הבין-לאומי, בדגש על עמידה בעקרון ההבחנה. השימוש במערכת אינו מאפשר "התפשרות" על איכות התוצר בתהליך הפללת המטרות, ואינו מוריד את רף ההפללה. המערכת לא נועדה אלא להוות כלי טכני עבור חוקר המודיעין, לזיהוי מטרות צבאיות אפשריות, תוך התבססות על מאגרי מידע מודיעיניים קיימים, ולקצר את משך הזמן הנדרש למיצוי מאגרי מידע אלו. בדרך זו המערכת מאפשרת זיהוי מטרות בהיקף גדול יותר.
3. לבסוף יובהר כי השימוש במערכת אינו משנה בשום צורה את התהליך המבצעי לתכנון אופן תקיפת המטרות הצבאיות ולאישור התקיפה בפועל, המערב גורמים מבצעיים נוספים ומוסדר בהוראות מחייבות. הוראות אלה קובעות, בין היתר, כי על כל תקיפה לעמוד בעיקרון המידתיות ובחובה לנקוט בכל האמצעים האפשריים בנסיבות העניין לצמצום הפגיעה באזרחים בלתי-מעורבים וברכוש אזרחי.
4. על מענה זה ניתן להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב.

בברכה,

סא"ל, ליאת שילה
רע"ן תקשורת פנים
ב/דובר צה"ל והממונה על חופש המידע
בצה"ל